

Spis treści

Rynek energii

Ustalenia przed konferencją klimatyczną w Paryżu	2
Rozwój polskiego rynku energii- perspektywa potencjalnych ograniczeń- kontynuacja dyskusji	2
Nowy model regulacyjny dla operatorów systemu dystrybucyjnego	4
Rozporządzenie REMIT jako determinanta funkcjonowania i rozwoju rynku energii w Polsce	4
Statystyki i raporty	5

Technologie i OZE

Realizacja projektu ITER	6
Innowacyjny projekt konwersji śmieci	6
Kolejne produkty o charakterze prosumenckim	6
Sytuacja na europejskim rynku producentów paneli PV	6

Inwestycje i Finanse

Nowe projekty wykorzystujące źródła odnawialne na świecie	7
---	---

Kolejne projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii w Polsce	7
--	---

Ekologia i CSR

Rozwój działań w obszarze odpowiedzialności społecznej	8
--	---

Prawo

<i>Specustawa Przesyłowa</i> jako stymulanta rozwoju krajowej infrastruktury energetycznej	8
Nowelizacja <i>Ustawy Prawo Ochrony Środowiska</i>	9
<i>Ustawa o wspieraniu innowacyjności</i> przyjęta przez Sejm	9

Wydarzenia

Konferencje	9
Targi	10

Rynek energii

Ustalenia przed konferencją klimatyczną w Paryżu

W ramach działań podejmowanych przed szczytem klimatycznym, który odbędzie się w grudniu bieżącego roku w Paryżu, Polska uzyskała zapewnienie o zaakceptowaniu przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zapisów o tzw. „neutralności węglowej”. Zgodnie z przyjętymi założeniami, planuje się, iż poszczególne kraje do roku 2030 ograniczą emisje gazów cieplarnianych o 40 procent w stosunku do poziomu z roku 1990. Dla porównania, państwem wnoszącym o zredukowanie emisji na poziomie przekraczającym 40% były Niemcy, jednak petycja ta nie została ostatecznie uwzględniona.

Tak zwany mandat negocjacyjny zawiera również zapis o planowanej redukcji emisji na poziomie 50% przed rokiem 2050, a także dążenie do utrzymania neutralności węglowej w następnych latach. Uzyskanie zapisu o neutralności węglowej uważane jest za szczególnie korzystne dla Polski albowiem dopuszcza ono możliwość uwzględnienia w bardzo restrykcyjnym podejściu związanym z dekarbonizacją- możliwości pochłaniania powstałych emisji dwutlenku węgla przez lasy. Do innych szczególnie cenionych rozwiązań zalicza się rozwijanie innowacyjnych technologii umożliwiających przetwarzanie dwutlenku węgla na inne materiały przykładowo takie jak tworzywa sztuczne. W warunkach polskich w projekt tego typu zaangażowała się spółka Tauron Wytwarzanie, która w ramach konsorcjum badawczego poszukuje możliwości obniżenia emisji dwutlenku węgla poprzez jego przekształcanie w syntezowy gaz (SNG). Postanowienia szczytu klimatycznego z Paryża, w przypadku jego ukończenia z sukcesem, zaczną obowiązywać po roku 2020 zastępując tym samym postanowienia protokołu z Kioto.

Rozwój polskiego rynku energii- perspektywa potencjalnych ograniczeń- kontynuacja dyskusji

Obecnie na polskim rynku energii wyraźnie zauważalny jest trend związany z nasileniem konkurencji- dotyczy to w szczególności segmentu obrotu energią elektryczną. Z danych opublikowanych we wrześniu bieżącego roku przez Urząd Regulacji Energetyki wynika, iż nastąpił istotny wzrost liczby przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej- obecnie jest ona oferowana przez 28 podmiotów [1]. Podobnie, z przeprowadzonych analiz wynika, iż najwyższą rentownością cechuje się segment obrotu i dystrybucji, czego potwierdzeniem są wyniki finansowe osiągnięte przez największe polskie spółki energetyczne (H.L. Gabryś, wywiad dla portalu wnp.pl, 21.09.2015). Powyższe zmiany wymuszają konieczność poszukiwania przez przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej innowacyjnych rozwiązań w obszarze produktów i usług w celu podtrzymania i rozwijania atrakcyjności oferty dla klientów.

Podjmując problematykę ograniczeń w rozwoju polskiego rynku energii na pierwszy plan wysuwają się: wzrastający koszt uprawnień do emisji dwutlenku węgla, systematyczne obniżanie cen energii, brak stabilnej sytuacji spółek energetycznych w kontekście istniejących zagrożeń dla realizacji dużych projektów inwestycyjnych. Wymienia się również ryzyko zamknięcia dużych obiektów produkcyjnych. Według prognoz Towarzystwa Gospodarczego Polskie Elekrownie, do roku 2022 Polska ma stracić jedną trzecią mocy w stosunku do stanu obecnego. Podobnie, istotnym ograniczeniem jest coraz bardziej zauważalny konflikt interesów poszczególnych interesariuszy na rynku energii. Powyższy konflikt jest stymulowany poprzez rozbieżności celów oraz oczekiwań, gdzie odbiorcy energii oczekują systematycznego obniżania cen energii, sprzedawcy natomiast zapewnienia przez państwo stabilnych w okresie długoterminowym warunków finansowania i rozwoju, co umożliwiłoby bezpieczne inicjonowanie i realizację dużych projektów o charakterze inwestycyjnym. Bardzo wyraźne oddziaływanie istnieje również ze strony interesariusza strategicznego, którym jest Unia Europejska wywierająca znaczący wpływ na rynek energetyczny

Newsletter juejsi nr 3/10/2015

poprzez wprowadzane odpowiednich dyrektyw i rozporządzeń wraz z egzekwowaniem ich wykonywania.

Odrębny aspekt związany z potencjalnymi kierunkami rozwoju rynku stanowi problematyka dotycząca odnawialnych źródeł energii i ich mądrego i dojrzałego implementowania do warunków polskich. Przewaga konkurencyjna Polski wynika tu z możliwości uczenia się oraz korzystania z „*lessons learned*” od państw europejskich, które przeszły już drogę rozwoju w obszarze zasobów odnawialnych. Jako przykład można wskazać Niemcy, gdzie zgodnie z danymi podanymi przez zespół roboczy powołany przez Ministerstwo Gospodarki, w latach 2006-2013 na oze wydawkowano przeszło 123 mld EUR. Ekspersi podkreślają jednak, iż budowanie struktury paliw na źródłach odnawialnych niesie ogromne zagrożenie związane z uzależnieniem od warunków pogodowych, co uzasadnia utrzymywanie i wspieranie przez państwo energetyki opartej na paliwach konwencjonalnych. Analizując strategię budowania optymalnego miksu energetycznego dla Polski część ekspertów uwypukla dodatkowo geograficzny aspekt rynku wskazując na biomasę i gaz jako optymalne paliwa w źródłach na małych rynkach lokalnych o ograniczonym zasięgu oraz na węgiel jako podstawowe paliwo w przypadku dużych aglomeracji.

Dla porównania, autorzy wydanego przez Dom Maklerski PKO BP raportu poświęconego sektorowi energetycznemu wskazują na istotne ich zdaniem zagrożenia dla rozwoju rynku energii. Do tej grupy zaliczono między innymi:

- niekorzystne zapisy prawne, które już regulują działalność podmiotów na rynku, a także te planowane do wprowadzenia (w tym między innymi zapisy *Ustawy Prawo Wodne*),
- obniżenie cen surowców energetycznych,
- niższą cenę energii,
- niepewną sytuację spółek energetycznych w zakresie braku wiedzy o ewentualnym wsparciu dla realizowanych przez nie mega projektów inwestycyjnych.

Kolejnym zagadnieniem, na które warto zwrócić uwagę jest problem związany z zarządzaniem przepływem energii pomiędzy krajami i pojawiającymi się w ich

konsekwencji niekontrolowanymi przepływami kolowymi. Ranga powyższego problemu uwypukliła się znacząco w sierpniu bieżącego roku, kiedy wobec ekstremalnych warunków klimatycznych Polska nie mogła „podeprzeć się” importem energii z Niemiec, ponieważ sieci zostały maksymalnie obciążone przesyłem energii z północy Niemiec do sieci austriackich. Ranga powyższego zjawiska była tak duża, iż powodowała konieczność interwencji operatorów systemów przesyłowych (*redispatching*).

Podobnie, istotne informacje dotyczące potencjalnych kierunków rozwoju dostarcza analiza obecnej struktury KSE w aspekcie mocy zainstalowanej, w której dominują elektrownie i elektrociepłownie zasilane węglem kamiennym oraz elektrownie zasilane węglem brunatnym. Węgiel kamienny oraz brunatny dominowały nie tylko w strukturze mocy zainstalowanej, ale także w strukturze wytwarzania (w roku 2014 około 47% energii pozyskiwano z węgla kamiennego, zaś 34 % z węgla brunatnego). Dla porównania, w gospodarce niemieckiej, w której w ciągu 8 lat zainwestowano w rozwój odnawialnych źródeł energii wspomniane 123 mld EUR (obecnie udział oze w strukturze produkcji energii wynosi 26%), w dalszym ciągu znaczący udział mają paliwa kopalne w postaci węgla brunatnego i węgla kamiennego z 43% udziałem w strukturze produkcji. Dodatkowo eksperci wskazują na paradoks związany z faktem, iż pomimo, że znacząca część inwestycji w oze dotyczyła źródeł fotowoltaicznych, to ze źródeł tych pozyskuje się obecnie dwa razy mniej energii niż z farm wiatrowych (inwestycje w to źródło wyniosły jedną trzecią wartości nakładów na fotowoltaikę) [2]

W warunkach polskich kluczowe znaczenie przypisywane jest realizowanym przez OSP projektom mającym na celu zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem rozwijania połączeń transgranicznych. Strategicznym Kłuczowym projektem pozostaje realizowana przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne budowa mostu energetycznego Polska-Litwa (z docelową wymianą mocy na poziomie 500 MW) oraz budowa Korytarza Północ-Południe (koszt, której jest szacowany na 25 mln EUR). Wskazuje się również na problemy związane z łączeniem funkcjonalności poszczególnych systemów

Newsletter juejsi nr 3/10/2015

jako potencjalne, ważne źródło przewagi konkurencyjnej

[1] Wywiad Prezesa URE M. Bando dla portalu wnp. pl; 24.09.2015.

[2] Więcej informacji przedstawiono w raporcie BDEW Bundesverband der Energie und Wasserwirtschaft, [https://www.bdew.de/internet.nsf/id/20150511-o-energie-info-erneuerbare-energien-und-das-eeg-zahlen-fakten-grafiken-2015-de/\\$file/Energie-Info Erneuerbare Energien und das EEG 2015 11.05.2015_final.pdf](https://www.bdew.de/internet.nsf/id/20150511-o-energie-info-erneuerbare-energien-und-das-eeg-zahlen-fakten-grafiken-2015-de/$file/Energie-Info%20Erneuerbare%20Energien%20und%20das%20EEG%202015%2011.05.2015_final.pdf); dostęp 01.10.2015.

Nowy model regulacyjny dla operatorów systemu dystrybucyjnego

Urząd Regulacji Energetyki poinformował o podjęciu decyzji dotyczącej wprowadzenia nowego modelu regulacyjnego. Założeniem planowanego do wdrożenia modelu, który obejmie dużych operatorów systemu dystrybucyjnego, jest podniesienie jakości świadczonych przez OSD usług. Zawierający elementy jakościowe model w szczególności będzie koncentrować się na regulacjach dotyczących niezawodności dostaw energii, skrócenia czasu oczekiwania na przyłączenie do sieci oraz skrócenia czasu potrzebnego na zmianę dostawcy energii, a także przerw w dostawach. Planowany do wprowadzenia model regulacji jakościowej ma dotyczyć około 19% przychodów generowanych przez operatorów [3]. Regulacją jakościową zostaną objęte w latach 2016-2020: Enea Operator, Energia Operator, PGE Dystrybucja, RWE Stoen Operator oraz Tauron Dystrybucja. Z dokumentami źródłowymi: „Strategia regulacji operatorów systemów dystrybucyjnych na lata 2016-202” oraz „Metoda określania wskaźnika zwrotu kosztu zaangażowanego kapitału dla operatorów systemów elektroenergetycznych na lata 2016-202” można zapoznać się na stronie Urzędu Regulacji Energetyki:

<http://www.ure.gov.pl/pl/urzad/informacje-ogolne/aktualnosci/6286,jakosc-dostaw-i-obsluga-odbiorcow-energii-lepsze-o-50-Prezes-URE-wprowadza-nowy.html>

[3] przychód regulowany- pochodna iloczynu wartości regulacyjnej aktywów i średniego ważonego kosztu kapitału (WACC).

Rozporządzenie REMIT jako determinanta funkcjonowania i rozwoju rynku energii w Polsce

Ogłoszone w dniu 12 grudnia 2011 roku *Rozporządzenie o Integralności i Przejrzystości Hurtowego Rynku Energii (REMIT)* weszło w życie w dniu 28 grudnia 2011 roku i objęło swoim oddziaływaniem dwie grupy podmiotów: uczestników hurtowego rynku energii, na którym dochodzi do sprzedaży usług przesyłowych, energii elektrycznej, gazu ziemnego oraz tych odbiorców końcowych, w przypadku których roczne zużycie jednego z powyższych nośników przekracza 600 GWh. Istotą przedmiotowego Rozporządzenia, wdrożonego na polskim rynku energii w ramach nowelizacji *Ustawy Prawo Energetyczne*, jest wprowadzenie obowiązujących kraje członkowskie wymogów i zasad dotyczących zapobiegania i wykrywania nieuczciwych praktyk na powyższych rynkach. Uczestnicy rynku zostali zobligowani do publicznego informowania o charakterze wewnętrznym oraz powiadamiania regulatora o zaobserwowanych nadużyciach i/lub niepokojących zjawiskach. Uczestnicy hurtowych rynków energii muszą upubliczniać informacje dotyczące między innymi posiadanych zdolności w zakresie pracy instalacji produkcyjnych, infrastruktury magazynującej oraz sieci przesyłowej.

Kluczową rolę w egzekwowaniu zapisów powyższego Rozporządzenia pełni powołana w marcu 2011 roku Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) [4]. Działania realizowane przez ACER obejmują prace oraz nadzór na procesem wdrażania wspólnego zintegrowanego rynku umożliwiającego transgraniczny przesył energii i gazu, jak również stałe monitorowanie zawieranych na rynkach hurtowych transakcji celem eliminowania ewentualnych nadużyć. W przypadku obowiązków wynikających z REMIT, poszczególne podmioty zgłaszają informacje bezpośrednio do ACER, bez konieczności składania odrębnych sprawozdań do Urzędu Regulacji Energetyki. Agencja Centralna z kolei, za pomocą oprogramowania Nasdaq

Newsletter juejsi nr 3/10/2015

Smarts, posiada możliwość sprawowania bieżącej kontroli nad transakcjami zawieranymi na rynkach energii poszczególnych państw członkowskich. Po stronie krajowego urzędu regulacji (URE) leży z kolei obowiązek rozróżnienia pomiędzy zmianami cen energii wynikającymi z nieuczciwych praktyk od tych będących skutkiem przykładowo ekstremalnych warunków atmosferycznych. Uczestnicy hurtowego rynku energii w Polsce rejestrują się na platformie Centralnego Europejskiego Rejestru Uczestników Rynku od marca bieżącego roku. Dla porównania, w I półroczu odnotowano około 100 zgłoszeń do systemu. Zgodnie z prognozami Urzędu Regulacji Energetyki przewidywana liczba uczestników, którzy dokonają rejestracji w systemie to około 200 podmiotów.

Z tekstem Rozporządzenia numer 1227/2011 można zapoznać się pod adresem:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:326:0001:0016:en:PDF>, dostęp: 14.9.2015.

Informacje na temat rozporządzenia REMIT ujęto również na stronie internetowej ACER- Agencji do spraw Współpracy Organów Regulacji Energetyki: <http://www.acer.europa.eu/remit/REMITATACER/Pages/default.aspx>, dostęp: 14.9.2015.

[4] *Agency for the Cooperation of Energy Regulators.*

Statystyki i raporty

Główny Urząd Statystyczny poinformował o zwiększeniu produkcji energii elektrycznej o 6,5% (r/r) do poziomu 13,23 TWh (dane za sierpień bieżącego roku). Natomiast w miesiącach styczeń- sierpień 2015 wytwarzanie energii elektrycznej wzrosło o 3,7% (r/r).

International Energy Agency poinformowała o planowanym na 10 listopada wydaniu publikacji *World Energy Outlook 2015*. Raport będzie zawierał pogłębioną analizę dotyczącą między innymi: kształtowania się cen ropy naftowej w najbliższych latach, budowania oraz zmian pozycji konkurencyjnej paliw odnawialnych oraz technologii oze, a także rozwoju rynku energii w Indiach.

Publikacja, na którą już można składać zamówienia, będzie do nabycia w sklepie IEA, pod adresem [www](http://www.iea.org):

[http://www.iea.org/bookshop/700-World Energy Outlook 2015](http://www.iea.org/bookshop/700-World-Energy-Outlook-2015)

Miesięcznik „Nowy Przemysł” opublikował raport specjalny „Raport 20/2015 Eksport” poświęcony aktywności biznesowej podejmowanej przez polskie spółki na rynkach zagranicznych. Treść raportu obejmuje 3 główne działy tematyczne zatytułowane: załamanie na Wschodzie, alternatywne scenariusze, perspektywy i bariery. W dokumencie ujęto również opinie czołowych polskich eksporterów dotyczące oddziaływania załamania, jakie miało miejsce na rynkach Europy Wschodniej (wraz z dewaluacją rubla) na sytuację polskich eksporterów. Jak wskazują cytowani w raporcie eksperci zaistniała sytuacja wymusiła na spółkach konieczność wdrożenia bądź też przeformułowania strategii zarządzania ryzykiem. Z pełną wersją raportu można zapoznać się na stronie: <http://k.wnp.pl/f/042/196/Raport%2020%20Eksport.pdf>

Greenpeace poinformował o wydaniu raportu pt. „Energy (R)evolution- A Sustainable World Energy Outlook 2015”. Raport zawiera radykalne z punktu widzenia zwolenników energetyki konwencjonalnej oraz tworzenia miksu energetycznego wnioski. Zgodnie z zapisami cytowanego dokumentu jedyną drogą uchronienia świata przed zmianami klimatycznymi jest „pełne przejście” na wykorzystywanie źródeł odnawialnych, co gospodarka światowa mogłaby osiągnąć nawet do roku 2050. Podobnie, autorzy raportu wnioskuje o rezygnację z paliw konwencjonalnych, w tym w pierwszej kolejności z węgla brunatnego, węgla kamiennego, ropy naftowej i gazu jako najbardziej emisyjnych.

Pełna wersja raportu znajduje się pod adresem: <http://www.greenpeace.org/international/Global/international/publications/climate/2015/Energy-Revolution-2015-Full.pdf>

Wnioski końcowe oraz kluczowe przesłania płynące z raportu zamieszczono w wyodrębnionym dokumencie: <http://www.greenpeace.org/international/Global/international/publications/climate/2015/Energy-Revolution-2015-Key-Messages.pdf>

Ukazała się kolejna publikacja *International Energy Agency* poświęcona zasobom odnawialnym pt. „Medium-term Renewable Energy Market Report 2015”. W opracowaniu dokonano między innymi oceny trendów w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na rynku energii elektrycznej, transportu oraz w ciepłownictwie. Publikację można zakupić pod adresem:

<http://www.iea.org/bookshop/708-Medium-Term Renewable Energy Market Report 2015>

Technologie i OZE

Realizacja projektu ITER

Trwają prace nad projektem ITER (*International Thermonuclear Experimental Reactor*). Będący przykładem międzynarodowego mega projektu badawczego (*International Research Mega Project*) ITER zakłada wybudowanie w roku 2019 międzynarodowego eksperymentalnego reaktora termonuklearnego, w którym ma dojść do wytwarzania energii w ściśle kontrolowanych warunkach (poprzez fuzję jądrową). W wyniku reakcji trwającej około 1000 sekund, za każdym razem ma zostać wytworzona energia o mocy 500-1000 MW.

Szacowany koszt projektu to około 7-8 miliardów euro [Colette Ricketts, ITER Organization], jednak jak wskazują przedstawiciele organizacji realizującej projekt- ITER- faktyczne koszty nie są na obecnym etapie realizacji projektu możliwe do precyzyjnego określenia. Reaktor ma powstać w centrum zlokalizowanym we Francji, na terenie centrum badawczego Cadarache, w okolicach Marsylii. Projekt jest finansowany przez: Unię Europejską, Stany Zjednoczone, Rosję, Japonię, Koreę Płd., Indie i Chiny.

Strona projektu ITER: <https://www.iter.org/>

Innowacyjny projekt konwersji śmieci

Przedsięwzięcie realizowane przez polskie przedsiębiorstwo Bioelektra Group SA uzyskało znaczące dofinansowanie związane z objęciem pakietu akcji przez spółkę Ustra SA. Istotą projektu jest opracowana autorska technologia o nazwie „Roto-STERIL”, w oparciu o którą prowadzone jest przetwarzanie posortowanych śmieci komunalnych na susz.

Powstały produkt może być wykorzystywany jako paliwo w bioinstalacjach. Proces produkcyjny został oparty na sterylizacji, która jest prowadzona z wykorzystaniem nasyconej pary wodnej w urządzeniu opracowanym przez spółkę o nazwie RotoSTERIL BEG 7000. Przetwarzanie odpadów odbywa się w zakładzie w Różankach zlokalizowanym na terenie gminy Susz w województwie warmińsko – mazurskim.

Kolejne produkty o charakterze prosumenckim

Na rynku pojawił się kolejny kompleksowy produkt w obszarze fotowoltaiki. Przedsiębiorstwo Polski Prąd SA poinformowało o wprowadzeniu na rynek oferty skierowanej do małych i średnich przedsiębiorstw. Produkt o charakterze „pod klucz” obejmuje doradztwo, wybór oraz montaż paneli fotowoltaicznych wraz z pakietem serwisowym. Według informacji podanych przez spółkę, w sierpniu klienci zamówili instalacje o łącznej mocy 400 kW. Polski Prąd SA szacuje, iż łączna moc paneli PV zainstalowanych do końca roku 2015 sięgnie nawet 3 MW.

Sytuacja na europejskim rynku producentów paneli PV

Reuters poinformował, iż EUProSun- organizacja zrzeszająca europejskich producentów paneli słonecznych zwróciła się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o utrzymanie restrykcji (zgodnie z pierwotnymi założeniami mają one wygasnąć w grudniu bieżącego roku) dotyczących importu paneli słonecznych z Chin. Ograniczenia dotyczące ograniczeń w imporcie produktów chińskich wytwórców zostały wprowadzone w roku 2013 jako odpowiedź na zażalenie złożone przez EUProSun w celu ochrony rynku europejskich producentów paneli PV. Zgodnie z danymi raportu opublikowanego przez Bloomberg New Energy Finance, w pierwszej połowie bieżącego roku wartość eksportu modułów fotowoltaicznych z Chin wyniosła 6,6 mld USD, z czego 19,8% przypadło na kraje europejskie. Warto również wskazać, iż wzrasta liczba miast, które w pełni lub w bardzo wysokim stopniu zaspokajają swoje potrzeby w zakresie energii elektrycznej z zasobów odnawialnych. Do liderów światowych należą Aspen, Burlington i Greensburg (USA), które w pełni pokrywają zapotrzebowanie na energię elektryczną z

oze. Z kolei władze Sztokholmu zadeklarowały całkowitą eliminację paliw kopalnych do roku 2040. Podobną deklarację złożyło australijskie miasto Canberra, w którym do roku 2020 planuje się zaspokajać 90 % potrzeb ze źródeł niekonwencjonalnych.

Inwestycje i Finanse

Nowe projekty wykorzystujące źródła odnawialne na świecie

Prowadzone są projekty związane z budową lub rozwijaniem istniejących obiektów zasilanych energią z oze.

- Największa na świecie elektrownia wykorzystująca energię oceanu [5] została podłączona do sieci. Obiekt, który wykorzystuje do produkcji energii różnicę temperatury wody ma docelowo wytwarzać 100 KW energii elektrycznej. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane przez Makai Ocean Engineering.
- W Wielkiej Brytanii ukończono projekt związany z zainstalowaniem ponad 500 paneli słonecznych na dachu wielopiętrowego parkingu samochodowego w Exeter. Przedsięwzięcie „Mary Arches Park” ma docelowo wytwarzać 285 227 kWh rocznie i generować „oszczędności” w emisji dwutlenku węgla na poziomie przekraczającym 150 ton rocznie. Jak poinformował Exter City Council jest to pierwszy projekt związany z instalacją paneli PV na dachu parkingu na terenie Wielkiej Brytanii.
- W związku ze zniesieniem sankcji nałożonych na Iran zintensyfikowano działania zmierzające do zainicjowania licznych projektów w obszarze energetyki odnawialnej, w tym związanych z budową farm wiatrowych. Jednym z pierwszych jest podpisanie kontraktu na realizację projektu typu EPC dotyczącego budowy farmy wiatrowej o mocy 48 MW zlokalizowanej w południowo-zachodniej części kraju. Osoby odpowiedzialne za realizację powyższych przedsięwzięć wskazują jednak, iż w państwie takim jak Iran istotnym ograniczeniem dla realizacji projektów jest brak „kultury

źródeł odnawialnych”, w tym „kultury energetyki wiatrowej”. Iran zamierza do roku 2020 dysponować mocą 5000 MW ze źródeł odnawialnych.

- We Francji, w okolicy Bordeaux podłączono do sieci największą w Europie elektrownię fotowoltaiczną. Wybudowany kosztem około 360 mln eur obiekt o mocy 300 MW ma zasilać docelowo 250 000 gospodarstw domowych.

[5] Obiekt typu OTEC (*Ocean Thermal Energy Conversion*)

Kolejne projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii w Polsce

Polski rynek energii wzbogacił się o kolejne przedsięwzięcia oparte na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

- Zlokalizowana 90 km na południowy wschód od Poznania farma wiatrowa Gizałki (o mocy 36 MW) została rozbudowana o kolejnych 18 turbin typu MM100 o mocy 2 MW, dedykowanych do pracy w warunkach obniżonej wietrzności; według założeń energia wytworzona przez farmę ma zaspokajać popyt około 24 300 gospodarstw domowych, a także umożliwić „oszczędności” w emisji dwutlenku węgla na poziomie 24 000 ton rocznie; powyższy projekt jest również pierwszym w Polsce, w którym wykorzystane zostały turbiny typu MM 100,
- Uruchomiono kolejną farmę wiatrową w Polsce Północnej. Zlokalizowana w Karwicach na terenie województwa zachodniopomorskiego

Newsletter juejsi nr 3/10/2015

farma o łącznej mocy 40 MW liczy 16 turbin wiatrowych. Projekt został zrealizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 uzyskując dofinansowanie unijne. Zgodnie z prognozami farma w Karwicach dostarczy do krajowego systemu elektroenergetycznego (KSE) około 121 037 MWh energii rocznie. Inwestycja została zrealizowana kosztem 290 mln zł.

- Grupa CEZ poinformowała o zamiarze wybudowania elektrowni fotowoltaicznej. Obiekt o mocy 0,999 MWp, który będzie posadowiony w Skawinie ma zostać docelowo włączony do krajowego systemu elektroenergetycznego.
- W Szczecinie rozpoczęła działalność „farma” obejmująca 4 elektrownie fotowoltaiczne. Zainstalowane na dachach budynków użyteczności publicznej panele produkują energię elektryczną o łącznej mocy 212 kW. Projekt został zrealizowany przez Enea Oświecenie.

Ekologia i CSR

Rozwój działań w obszarze odpowiedzialności społecznej

Kolejne spółki sektora energetycznego eksponują znaczenie prowadzonych przez siebie działań i projektów związanych ze zrównoważonym rozwojem, w tym CSR. Grupa Tauron poinformowała o wydaniu raportu zrównoważonego rozwoju za rok 2014. Przygotowany zgodnie z międzynarodowymi wymogami w zakresie raportowania *Global Reporting Initiative* dokument oparty został na kilku podstawowych filarach, które stanowią:

- bezpieczeństwo energetyczne,
- orientacja na klienta,
- dbałość o potrzeby pracowników,
- wpływ na środowisko,
- wpływ ekonomiczno-społeczny.

Dodatkowo spółka eksponuje budowany przez siebie łańcuch wartości obejmujący: wydobywanie, wytwarzanie konwencjonalne oraz w źródłach odnawialnych, dystrybucję i sprzedaż.

Z pełną wersją raportu można zapoznać się na stronie Grupy: <http://raporttroczny2014.tauron.pl/>

Prawo

Specustawa Przesyłowa jako stymulanta rozwoju krajowej infrastruktury energetycznej

W dniu 14 września weszła w życie oczekiwana przez środowisko *Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych*. Zapisy Ustawy, która ma obowiązywać do końca 2025 roku mają znacząco ułatwić przygotowanie i realizację przedsięwzięć związanych z budową linii przesyłowych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA. Jej wprowadzenie jest również odpowiedzią na wymogi Unii Europejskiej w obszarze budowania spójnej przesyłowej infrastruktury energetycznej. Kluczowe zmiany w stosunku do obowiązujących do tej pory regulacji dotyczą:

- wprowadzenia jednego dokumentu o kompleksowym charakterze, jakim jest decyzja o ustaleniu lokalizacji danej inwestycji; w powyższej decyzji następuje połączenie „subdecyzji” dotyczących: lokalizacji, podziału oraz ewentualnych wyłączeń,
- wskazania urzędu wojewody jako organu wydającego kompleksową decyzję lokalizacyjną oraz pozwolenie na budowę; w przypadku przebiegu linii przez więcej niż 1 województwo- wojewody tego województwa, przez teren którego przebiega (naj)dłuższy odcinek projektowanej linii,

Newsletter juejsi nr 3/10/2015

- ustalenia maksymalnego czasu trwania postępowań tak aby łącznie nie przekraczał on 42 miesięcy,
- możliwości dokonywania wyłączenia (tereny pod budowę stacji elektroenergetycznych) niezależnie od toczących się postępowań sądowych.

Ustawa wprowadza również zapisy o potencjalnym „charakterze motywacyjnym” związane z podwyższeniem wysokości odszkodowania o 5% wartości nieruchomości w przypadku, kiedy właściciel opuści nieruchomość w ciągu 28 dni od przyjęcia wezwania, a także zwiększenie wysokości odszkodowania o kwotę 10 000 zł, jeżeli nieruchomość podlegająca wyłączeniu była zabudowana budynkiem/lokałem mieszkalnym [6].

Pomimo faktu, iż ustawa weszła w życie przed kilkoma tygodniami, środowiska eksperckie wskazują na liczne luki w jej zapisach, które nie zostały wypełnione, a które dotyczy między innymi braku uregulowań w zakresie budowy będących również istotnych dla pracy KSE sieci dystrybucyjnych o napięciu 110 kV.

Z dokumentem można zapoznać się na stronie Internetowego Systemu Aktów Prawnych- ISAP:

<http://isap.sejm.gov.pl/>

[6] Zgodnie z obecnie obowiązującymi w spółce Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA procedurami, w przypadku, kiedy właściciel nieruchomości nie zgadza się z wyceną dokonaną przez rzeczoznawcę (którego wyznacza i której koszt pokrywa PSE), przysługuje mu prawo do samodzielnego wyboru kolejnego rzeczoznawcy i sporządzenia drugiej wyceny (również na koszt PSE SA), a następnie wyboru wyceny korzystniejszej.

Nowelizacja *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska*

Uchwalono przyjętą przez Sejm w dniu 5 sierpnia nowelizację *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska*. Zgodnie z zapisami dokumentu wprowadzone zostały istotne zmiany dotyczące uprawnień dla samorządów w zakresie ustalania ograniczeń dotyczących spalania paliw oraz norm dla instalacji grzewczych, włącznie z ustalaniem rodzaju paliwa oraz kotłów, jakie będą mogły być stosowane. Przedstawiciele licznych środowisk

wskazują, iż odrzucenie ustawy mogłoby spowodować zablokowanie projektów związanych z poprawą jakości powietrza na kolejne lata. Z kolei argumenty przeciwników koncentrowały się na zagrożeniach dla rozwoju górnictwa związanych z wejściem w życie zapisów ustawy. Ustawa została podpisana przez Prezydenta w dniu 6 października.

Ustawa o wspieraniu innowacyjności przyjęta przez Sejm

25 września Sejm przyjął *Ustawę o wspieraniu innowacyjności*. Założeniem zmian wprowadzanych przez Ustawę jest, oprócz zlikwidowania dotychczasowych barier dla zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw, wprowadzenie narzędzi ułatwiających prowadzenie prac nad rozwiązaniami o innowacyjnym charakterze. Należą do nich między innymi: możliwość zaliczania kosztów prac badawczo-rozwojowych do kosztów uzyskania przychodu- dla podatku dochodowego, przy czym bez znaczenia pozostaje fakt, jakim wynikiem zakończyły się powyższe prace. Podobnie, przedsiębiorcom zaoferowano możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodu 120-150 % poniesionych na B+R nakładów. Premiowane będą również działania funduszy venture związane z inwestowaniem w przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością B+R oraz cechujące się wysokim poziomem innowacyjności.

Wydarzenia

Konferencje:

1. System Aukcyjny jako Nowy Model Wsparcia dla OZE- Warszawa, 12-13 października
2. Ecoenergy Summit 2015 Polska Energetyka wobec Wyzwań Przyszłości- Rzeszów, 14-15 października
3. The Future of Energy EMEA Summit- Londyn, 12-13 października
4. Elektroenergetyczne Linie Napowietrzne- Wisła, 13-14 października

Newsletter juejsi nr 3/10/2015

5. XVII Międzynarodowa Konferencja „Innowacyjne Rozwiązania Geoprzestrzenne”- Warszawa, 14-15 października
6. Konferencja GISForum- Wrocław, 14-15 października
7. XII Forum Energia w Gminie- Katowice, 15 października
8. XII Kongres Przemysłu Nowego- Warszawa, 19-20 października
9. Type and Project Certification- Wind Farms- Hamburg, 20 października
10. Forum Technologii w Energetyce- Spalanie Biomasy- Słok k/Bełchatowa, 22-23 października
11. VII Międzynarodowe Forum Gospodarcze Chemika Expo 2015, Szczecin, 22-23 października
12. XIII Forum Energia w Gminie- Gdańsk, 23 października
13. XVIII Konferencja International Project Management Association Polska- Warszawa, 22-23 października
14. Seminarium „Jak stosować nowe narzędzia ochrony krajobrazu”- Wrocław, 26-27 października
15. 4th International Off-Grid Lighting Conference and Exhibition- Dubaj, 26-29 października
16. XV Forum Czystej Energii- Poznań, 27-29 października
17. X Kongres Zarządów Spółek Giełdowych- Serock, 28-29 października
18. Weather Risk & Forecasting for the Energy Market- Londyn, 30-31 października
19. The Future of Energy APAC Summit- Shanghai, 3-4 listopada
20. Cohnreznick – BNEF Roundtable: Renewable and Wind Economics- Chicago, 10 listopada
21. Systemy Informatyczne w Energetyce SIWE 15- Wisła, 24 listopada
22. Commercialising Grid-Scale Energy Storage Global Congress- Londyn, 25-26 listopada
23. XII Konferencja Energetyczna Europower- Warszawa, 25-26 listopada
24. X Międzynarodowy Kongres PMI Poland Chapter- Warszawa, 30 listopada- 2 grudnia
25. Wind Optimization Maintenance and Repair Summit- Toronto, 2-3 grudnia
26. Global Energy Efficiency Forum 2015- Berlin, grudzień (BIS Group)
27. 4th Annual Advanced Hydropower Generation and Pumped Storage Forum- Berlin, 27-28 stycznia 2016
28. Energy Storage Summit 2016 (ESS)- Paryż, 3-4 lutego 2016
29. Trends in Project, Programme and Portfolio Management Year 2016- Zurich, 18-19 lutego 2016
30. CPE POWERENG ‘2016 (International Conference on Compatibility and Power Electronics)- Bydgoszcz, 29 czerwca- 1 lipca 2016

Targi:

1. Targi Pol-Eco-System- Poznań, 27-30 października
2. Energy Expo Arena- Ostróda, 26-27 listopada